

ОНАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 7 (803) | Субота, 12 лютого 1983 року | Ціна 2 коп.

П'ЯТИРІЧКА: РІК ТРЕТІЙ

Ударні темпи у роботі з перших днів третього року одинадцятиріччя — стало правилом для всіх членів УТОГ.

Старанно працює швачка Луцького міськпобуткомбінату Надія Степанівна Тригуб (на фото праворуч).

Виробничі завдання трудівниці виконує на 120—130 процентів при хорошій якості всіх робіт.

Н. С. Тригуб — член правління Луцького міжрайвідділу УТОГ.

Бажання працювати якнайкраще — головна риса характеру складалника суверенів Івана Пасюти, котрий ось уже вісім років пра-

цює у виробничому об'єднанні «Таврія» м. Ялти.

Високими виробничими показниками розпочав він новий рік. Змінні завдання трудівник виконує на 150 процентів.

Фото Б. БУРАКІВСЬКОГО та Р. СКОВОРОДНИКОВА.

ДИСЦИПЛІНА — ТВОЯ РОБІТНИЧА СОВІСТЬ

ВИХОВУЄ КОЛЕКТИВ

Помітно поліпшити виробничі показники на Ждановському радіаторному заводі допомогла громадська рада впливу на порушників трудової дисципліни. Поряд з іншими заходами по зміцненню порядку вона стала дійовою формою перевиховання прогульників, ледарів, любителів хмільного.

Ще зовсім недавно підприємство, чия продукція одержує автомобілебудівники багатьох міст, мало багато нарікань за низьку якість, часті зриви поставок радіаторів. І причиною цього, як визнавали на заводі, була слабка трудова дисципліна, велика плінність кадрів.

Перелом на краще стався після зміни керівництва. Новий директор І. В. Максимов, забувши на якийсь час про свій службовий кабінет, пішов у цехи, відділи, лабораторії — туди, де вирішується доля плану. І це багатомірним впливом до душі. Робітники, інженери очолювали міркуваннями про те, як виправити становище. Тоді тут і вирішили: найширші повноваження в боротьбі за зміцнення дисципліни слід надати громадським організаціям, зокрема, раді впливу.

— Наша рада є радою в буквальному розумінні, — говорить її голова, заступник директора підприємства О. М. Пожидаєв. — Головне слово в ній — за колективом.

Робітники, як ніхто, можуть об'єктивно оцінити провинку свого товариша і прийняти справедливе рішення. Не випадково рада впливу, куди увійшли найавторитетніші люди — передовики виробництва, профспілкові активісти, наставники — високо піднесла роль робітничих зборів, трудових колективів, зокрема бригад.

Думка бригади тепер стала вирішальною там, де йдеться про позбавлення людини премії, перенесення її відпустки на зимовий час, квартирної черги і, як винятковий захід, — звільнення. До речі, звільнення з заводу «за власним бажанням» стало рідкістю. Більше того, на багато спеціальностей тепер є по кілька претендентів. Однак, щоб дістати хороше місце, треба його заслужити. І такий стимул теж дисциплінує людей.

Заводські зведення констатують: план тепер виконується по всіх показниках, у робітників зросли заробітки. Трудове суперництво стало по-справжньому бойовим, заінтересованим, підвищилась його гласність. Передовикам змагання принародно вручаються премії.

Варта уваги деталь, підмічена секретарем заводської парторганізації Л. І. Бондаренко.

— Раніше до стінної преси ставлення було загально більш спокійне, — каже вона.

— Тепер воно змінилося. Робітники, помітивши неточність у замітці, і до директора або партбіора дійдуть, але істину відновлять...

Всі ці відради факти не стали приводом для заспокоєння. І це робить честь колективу. Обговорюючи рішення листопадового (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС, тут критично поставилися до зробленого, знайшли нові резерви дальшого зміцнення трудової і технологічної дисципліни.

Взяти, наприклад, втрати робочого часу. В минулому році порівняно з попереднім вони зменшились більш як удвоє, але все-таки становили 352 людино-дні. Як з'ясувалося, більшість порушників — люди, які недавно прийшли на завод. Ця обставина спонукала раду впливу встановити тісний контакт з відділом кадрів, організувати співбесіди з новачками. Якщо раніше на роботу приймали всіх підряд, то тепер йде старанний добір, з'ясовуються причини переходу людини з одного місця на інше.

Звичайно, проблем у колективі підприємства ще чимало, але головне визначено правильно. Зміцнення трудової і технологічної дисципліни стало запорукою дальшого підвищення ефективності і якості роботи.

О. ТАГУНОВ.

м. Жданов.

Юні — на вахті миру

На урочисті збори і лінійки «Ми — патріоти й інтернаціоналісти» скликали 8 лютого піонерські сурми мільйони хлопчиків і дівчаток. Так почався в нашій країні День юного героя-антифашиста.

Особливим рядком у календарі позначене для радянської молоді це свято, встановлене в пам'ять про заручених ровесників, які загинули в боротьбі за свободу і

незалежність своїх народів. Воно стало яскравим оглядом вірності юних традиціям старших поколінь, їх солідарності з борцями за мир і прогрес на планеті.

Всюди пройшли мітинги і вечори дружби, виставки малюнків і фестивали політичної пісні. Діти провели масові збирання підписів під відозвами на захист миру, трудові акції на честь героїв-антифашистів.

(Кор. ТАРС).

У президії ЦП УТОГ і Республіканському комітеті профспілки

ДО НОВИХ ТВОРЧИХ ЗДОБУТКІВ

Президія ЦП УТОГ і Республіканський комітет профспілки прийняли постанову в якій відзначили, що огляд самодіяльної художньої творчості, присвячений 60-річчю утворення СРСР і 50-річчю УТОГ, пройшов на високому організаційному, ідейно-політичному і художньому рівні.

Огляд, у якому взяло участь 155 колективів із загальною кількістю учасників 1625 чоловік, сприяв активізації роботи у колективах художньої самодіяльності, поліпшенню естетичного виховання нечучючих трудівників, підвищенню виконавської майстерності аматорів сцени.

Репертуар колективів був насичений героїко-патріотичною тематикою, більшість з них виступила з тематично цілеспрямованими програмами, присвяченими 60-річчю утворення СРСР, у яких переважали літературно-музичні і хореографічні композиції, присвячені подвигам радянських людей на фронтах громадянської і Великої Вітчизняної воєн, трудовій звитязі.

У програмі були також окремі номери, присвячені 50-річчю УТОГ.

Затверджено рішення оргкомітету про розподіл призових місць серед колективів художньої самодіяльності обласних відділів УТОГ по класній із семи проведених зон, а також призових місць і заохочувальних премій серед колективів і окремих учасників республіканського кіно-фотоконкурсу.

У відповідності з Положенням про огляд почесними грамотами Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки нагороджено Львівський, Чернігівський, Волинський обласні відділи УТОГ, колективи яких посіли третє місце на зональних оглядах.

Третє місце і грамот удостоєні також колективи народних самодіяльних театрів Івано-Франківського, Київського, Одеського обласних будинків культури і колективи ансамблів народних танців Ворошиловградського будинку культури і Київського палацу культури імені А. В. Луначарського. Всім згаданим об'єднанням УТОГ

Той, кому довелось зробити екскурсію по «Софіївці» — цій перлині паркового мистецтва, — навряд чи міг помітити, що їй не вистачає води. Мальовничі ставки, оригінальні каскади водоспадів, шумні фонтани, які і раніше, захоплюють відвідувачів дендропарку.

— Але часом, коли екскурсантів мало, ми змушені буваємо відключати воду, говорить голова виконкому Уманської міської Ради народних депутатів Г. А. Позвун. — Справа в тому, що в

місце на зональних оглядах. Перших місць і почесних грамот удостоєні також колективи самодіяльного народного театру Харківського обласного будинку культури, самодіяльних народних ансамблів танцю Донецького і Сімферопольського обласних будинків культури. Всім названим об'єднанням виділено по 1750 карбованців на організацію поїздок колективів з творчими звітами в інші області УРСР і за її межі.

Грамотами Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки нагороджено Івано-Франківський, Ворошиловградський, Закарпатський, Миколаївський об'єднання УТОГ, колективи яких посіли друге місце на зональних оглядах. Других місць і грамот удостоєні також колективи самодіяльного народного театру Житомирського обласного будинку культури, самодіяльного народного ансамблю танцю Запорізького обласного будинку культури. Всім цим об'єднанням також виділено по 1500 карбованців на організацію поїздок колективів з творчими звітами в інші області республіки.

Грамотами Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки нагороджені Львівський, Чернігівський, Волинський обласні відділи УТОГ, колективи яких посіли третє місце на зональних оглядах.

Третє місце і грамот удостоєні також колективи народних самодіяльних театрів Івано-Франківського, Київського, Одеського обласних будинків культури і колективи ансамблів народних танців Ворошиловградського будинку культури і Київського палацу культури імені А. В. Луначарського. Всім згаданим об'єднанням УТОГ

останні роки наше місто, яке інтенсивно розвивається, почало відчувати нестачу води. Пошуки надійних джерел вологи поблизу Умані не дали результатів. І тоді спеціалісти звернули увагу на те, що розташоване неподалік місто Біла Церква недовзі матиме надійне і потужне водопостачання. Використовуючи його, при порівняно невеликих додаткових затратах можна розв'язати проблему і в сусідніх регіонах, у тому числі і в Умані...

Справді, проект водоводу Дніпро — Біла Церква — Умань може бути прикладом того, як розв'язання проблеми одного міста допомагає справитися з такими ж проблемами іншому. Розташована в Росії Біла Церква ос-

виділено по 1250 карбованців для організації виїздів колективів з творчими звітами.

Крім того, грамотами Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки нагороджено 22 колективи художньої самодіяльності різних жанрів і 115 окремих виконавців з усіх колективів за високохудожнє виконання номерів концертних програм.

Колективам художньої самодіяльності Дніпропетровського, Кіровоградського, Ровенського, Тернопільського, Херсонського, Хмельницького, Черкаського і Чернівецького обласних відділів, як таким, що не зайняли призових місць у зональних оглядах, але провели велику роботу по підготовці і участі у цих оглядах передбачено виділити по 700 карбованців на організацію виїздів для обміну досвідом.

У відповідності з Положенням про огляд, на основі рішення республіканського журі оргкомітету виділено 540 карбованців для нагородження учасників республіканського кіно-фотоконкурсу з врученням учасникам і ряду колективів дипломів і грамот Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки.

Огляд самодіяльної художньої творчості членів УТОГ завершено. Президія ЦП УТОГ і Республіканський комітет профспілки накреслили ряд заходів для подальшого розвитку художньої самодіяльності у системі Товариства.

Колективам художньої самодіяльності всіх жанрів слід організувати систематичну і планову роботу з учасниками, котра сприятиме успіху при проведенні оглядів і фестивалів у майбутньому.

ДНІПРО ЙДЕ ДО УМАНІ

таннім часом, завдяки, в основному, новому комбінатові шин і гумо-азбестових виробів, — «випивала» з річки дуже багато води. Настільки багато, що влітку Рось помітно міліла. А тим часом будувалася друга черга комбінату.

Спеціалісти з інституту «Укрводоканалпроект» при створенні водної магістралі до Білої Церкви виходили з необхідності допомогти не тільки місту, а й річці Рось. Адже майбутній водовід, який дасть вологу багатьом містам у басейні Росі, не тільки різко зменшить споживання її води, але іноді зможе віддавати їй надлишок своєї. Дніпро, таким чином, немовби простягне руку допомоги одній з найкрасивіших своїх притоки.

(Закінчення на 2 стор.)

ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ — ЧЕСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Колектив нашого підприємства досяг певних результатів у підвищенні ефективності виробництва і якості роботи.

План двох років одинадцяти п'ятирічки по випуску нормативно-чистої продукції підприємство виконало 17 листопада, а по валовому випуску продукції — 9 грудня минулого року. Достроково завершено також і план 1982 року.

Приділяючи неослабну увагу питанню вдосконалення управління і поліпшення якості продукції, відділи та служби підприємства, робітники суворо дотримуються технологічної дисципліни, широко впроваджують заходи по поліпшенню якості продукції. Завдяки своєчасній розробці і впровадженню комплексної системи управління якістю продукції, провели внутрізаводську атестацію деталей, складальних одиниць та технологічних процесів, а також привели належний стан технологічне, випробувальне обладнання та оснастку. Систематично проводяться перевірки стану виконання тех-

нологічних процесів та інспекційний контроль прийнятої ВТК продукції. Все це дало змогу стабільно випускати продукцію, позначену почесним п'ятикутником.

Керівники підприємства, відділів та служб виступають перед трудівниками на робочих місцях, в гуртожитках. Значну роль у цих бесідах відводять питанню поліпшення якості виготовлених деталей.

На щомісячних «Днях якості», що проводяться у начальника цеху та директора підприємства, розглядається стан і методи поліпшення якості деталей, виробів.

Якщо, наприклад, в 1977 році випуск продукції з державним Знаком якості становив лише 40 процентів, то в минулому році цей показник досягнув 93,6 процента. Уже з 1976 року на підприємстві не траплялися випадки поставок недоброякісної продукції.

За досягнення найкращих показників у республіканському міжгалузевому соціалістичному змаганні за поліпшення якості продукції,

збільшення випуску виробів з державним Знаком якості і зростання їх питомої ваги у загальному обсязі виробництва, нашому УВП присуджено звання «Підприємство високої якості продукції». Це високе звання ми підтверджуємо уже впродовж чотирьох останніх років.

Відсутність претензій до служби ВТК з боку виробничих дільниць, порівняно невеликі втрати від внутрізаводського браку, постійна робота по його попередженню і профілактиці дали змогу згідно стандартів підприємства довірити «Особисте клеймо» передовикам виробництва, присудити їм звання «Відмінник якості», а спільним рішенням ВТК, профкому та адміністрації за підсумками соціалістичного змагання року присуджувати почесне звання «Майстер — золоті руки».

У даний час 30 виробничників володіють особистим клеймом. Серед них — керівник бригади слюсарів-складальників електромагнітів серії МТ Ф. А. Кривоорчик, слюсар-наладчик Н. І.

Михайлюк, слюсар-інструментальник А. Г. Бондаренко, шліфувальник профільного шліфування дільниці виготовлення оснастки І. П. Сидоренко, слюсарі-складальники електромагнітів серії МТ В. А. Дятлов, А. А. Логвинов та інші.

Звання «Відмінник якості» присуджено 15 робітникам. Зокрема, бригаду слюсарів-складальників реле РПУ-0, депутату Жовтневої районної Ради народних депутатів м. Ворошиловграда В. М. Черній, слюсарю-інструментальнику В. І. Урадовському, слюсарям-випробувачам реле РПУ-0 Н. Ф. Данильєвій та Т. І. Семенченко, слюсарям-випробувачам електромагнітів МТ-Є. М. Шопіній, Л. К. Кравцовій, Н. М. Кобзаревій, О. Ф. Стадніковій та іншим.

Все це свідчить про те, що ВТК, технологи, служби підприємства, адміністрація приділяють неослабну увагу питанням поліпшення управління і підвищення якості праці і продукції.

Тривалий час підприємство критикували за різке зниження випуску товарів на-

родного споживання. Минулого року виготовлена технологічна оснастка та дослідна партія товарів народного споживання — виробів для меблевих підприємств УТОГ. Уже цього року буде випущено їх 170 тисяч штук на суму 6,5 тисячі карбованців.

Комплексна система управління якістю продукції на УВП впроваджена у виробництво в січні 1981 року. Вона певною мірою сприяла зміцненню трудової та виробничої дисципліни, порядку на виробництві. Економічний ефект від її впровадження становить 779,3 тисячі карбованців.

Досягнуті нашим підприємством успіхи у питанні управління та поліпшення якості продукції і праці — вагомі. Але є ще цілий ряд питань, над якими треба серйозно попрацювати. В даний час наші зусилля якраз і спрямовані на усунення цих суттєвих недоліків.

М. ГУЛЯКОВ,
начальник ВТК, секретар парторганізації Ворошиловградського УВП.

Більше двадцяти років трудиться Марія Іванівна Каменецька в Донецькому виробничому об'єднанні «Електромагніт».

За систематичне виконання виробничого плану ударника комуністичної праці М. І. Каменецька нагороджена знаком «Переможець 10-ї п'ятирічки».

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

СТАРАННО, ЕФЕКТИВНО

Старанно потрудився колектив Житомирського УВП в минулому році. Він достроково виконав планові завдання та соціалістичні зобов'язання і з перших днів 1983 року робітники підприємства працюють особливо старанно.

Цьому значною мірою сприяє й соціалістичне змагання, що допомагає вишукувати і використовувати приховані резерви виробництва. Адже і в найдосконалішому варіанті плану не можна передбачити потенціал колективу, народжений його трудовою енергією.

На нашому підприємстві впроваджено кілька форм соціалістичного змагання, що постійно вдосконалюються.

Так, в одинадцятій п'ятирічці колектив УВП підтримує почин: «Одержати весь приріст виробництва без збільшення кількості працюючих», «Високу продуктивність — на кожному робочому місці!», «Високоякісну продукцію — за рахунок економії всіх видів ресурсів».

Ініціаторами і передовиками змагання стали: Н. С. Абрамова, А. Д. Божко, Г. М. Березовська, Л. П. Волнищець та інші. Всі ці робітники працюють в рахунок липня—серпня 1983 року, а на трудовому календарі Л. В. Гончарук — лютий 1984 року.

Н. ЛИСНЕВСЬКА,
голова профкому Житомирського УВП.

Колектив Новоград-Волинської дільниці Житомирського УВП неодноразово виходив переможцем соціалістичного змагання серед виробничих підрозділів підприємства.

Успіх забезпечують тут сумлінні трудівники, серед яких неодмінно називають швачку-мотористку Галину Олександрівну Заволокіну.

За старанність, якісну роботу їй присвоєно звання «Ударник комуністичної праці».

Норми виробітку Галина Олександрівна виконує на 130—140 процентів. На її трудовому календарі уже липень.

Фото А. ГАРБАРЧУКА.

СЕРЕД ПЕРШИХ

Чернівецька фабрика «Ремвзуття» — одне з найбільших підприємств міста в системі обслуговування побутового обслуговування населення. Тут, серед багаточисленного колективу, працює компактна група глухих у кількості 8 чоловік. П'ятеро з них зайняті пошиттям нового взуття, а троє — на ремонті.

Добрим словом відгукуються про працю нечуючих на фабриці. Інженер-нормувальник Ольга Григорівна Траченко та старший майстер закрийної дільниці Сергій Олександрович Шишков відзначають, що всі вісім нечуючих дуже старанні, дисципліновані. Норми виробітку у соціалістичному змаганні перевищують. Але хочеться, говорить далі О. Г. Траченко, особливо відзначити тих, хто має найбільш вагомий виробничий показник. Це закрийник шкіряних товарів М. О. Тарнавський, який на фабриці працює 24 роки. Майстер високої кваліфікації, ударник комуністичної праці норми виробітку виконує на 160 процентів з від-

мінною якістю роботи. Практично закрийник норми восьмигодинного робочого дня виконує за 7—6 годин. За ударну працю у десятих п'ятирічці М. О. Тарнавського нагороджено орденом Трудової Слави III ступеня, а його портрет занесено на обласну Дошку Пошани. Передовий виробничник служив прикладом для молоді, що прийшла на фабрику.

Не відстає від М. О. Тарнавського і його дружина Василина Іллівна, яка працює на цій фабриці. Норми виробітку виконує на 130 процентів з хорошою якістю.

Сумлінно трудяться на фабриці заготівники верху взуття Ірина Володимирівна Пекаль та майстер високого класу індивідуального пошиття взуття Василь Миколайович Миколайчук. Ударники комуністичної праці в третьому році одинадцятих п'ятирічки виконання денних норм виробітку доводять відповідно до 140—120 процентів. Виробничники дисципліновані, працюють без

жодного зауваження, користуються повагою у товаришів по роботі.

Активно, з вогником трудяться і на ремонті взуття І. В. Косован, Ш. Я. Пекель, Г. М. Гейдман, які виконують норми виробітку на 118—125 процентів.

Всі нечуючі робітники, завершують свою розповідь інженер-нормувальник О. Г. Траченко, якісно і добросовісно виконують роботу і цим вносять вагомий вклад у вирішення тих завдань, які стоять перед кожным колективом на підприємстві.

На запитання, що вам допомагає добиватися високих виробничих показників, М. О. Тарнавський відповів:

— Я добре володію своєю спеціальністю. Ми беремо активну участь у соціалістичному змаганні, стараємося працювати під девізом: «Кожному дню — найвищу віддачу». Нечуючі нашої фабрики працюють серед колективу чуючих і нам хочеться бути серед перших. І це нам вдається.

Отже з повним правом можна сказати — з піднесенням несуть трудову вахту третього року одинадцятих п'ятирічки нечуючі трудівники фабрики.

Г. ВЛАСОВ,
м. Чернівці.

ВПЕВНЕНІСТЬ ТРУДІВНИКІВ

Однією з кращих на Запорізькому УВП вважають дільницю просочування та ізолювання, яку очолює старший майстер Л. Б. Цаліс. Цей колектив одним з перших на підприємстві підтримує почин москвичів — працювати під девізом «Честь і слава — по праці!».

Минулорічні досягнення членів бригади радує трудівників: тут виготовлено продукції понад план на 2,5 тисячі карбованців.

Не відстає у труді й бригада майстра В. М. Остапенко, яка торік виготовила надпланово 200 штук реле. Про цього майстра є що розказати. Перш, ніж стати керівником, Віра Миколаївна досконало опанувала кілька професій — регулювальника, ізолювальника, намотувальника. Свої знання поповнила, навчаючись у Дніпропетровському промисловому

технікумі. У неї — чудовий характер, вона з повагою ставиться до робітниць своєї бригади, проводить з ними бесіди, політінформації. Завжди і в усьому майстер спирається на раду бригади, до складу якої входить Н. М. Комісарова, М. М. Панкєва, В. І. Лавриненко.

На дільниці просочування та ізолювання не трапляється випадків порушення трудової дисципліни.

Наставниці Л. В. Рибалко та В. І. Лавриненко виховують молоду зміну, щедро діляться з нею своїм багатим досвідом.

Дільниця старшого майстра Л. Б. Цаліса новий рік п'ятирічки розпочала в ударному ритмі. Трудівники впевнені, що підвищені соціалістичні зобов'язання будуть успішно виконані.

С. МОРДУШЕНКО,
м. Запоріжжя.

Йдуть попереду

Гідний внесок у виконання Продовольчої програми вносять трудівники Запорізького УВП. Тут розширено випуск трансформаторів для зерносушилок. Цього року їх буде виготовлено і відправлено замовникам близько 65,5 тисячі штук, що на 3,5 тисячі більше, ніж торік. У соціалістичному змаган-

ні попереду йде заготівельний цех. Зразки самовідданої праці показують слюсарі Л. І. Кабанов та В. А. Могилянець, намотувальниця Н. А. Болотникова, шнитувальниця Н. Т. Мазнюк, слюсарі-складальники В. І. Шипіло та Д. В. Собакар.

С. МАРЧЕНКО.

ДНІПРО ЙДЕ ДО УМАНІ

(Закінчення. Початок див. на 1 стор.)

Розв'язання водної проблеми в басейні Росі стало зручною сходиною для дальшого просування в євродію Черкаську область, де багатьом містам і селам, підприємствам і господарствам теж не вистаєє води. І тоді інженери «Укрводоканалпроекту» слідом за першою 80-кілометровою ділянкою накреслили на своїх картах трасу до Умані, «зацепивши» при цьому Жашків, інші міста і села.

Вимальовується досить потужна система водопостачання. Магістральна частина її досягає 200 кілометрів і є найдовшою серед подібних споруд у республіці. Від неї намітилися ниточки до декількох інших промислових центрів. Зокрема, визнано доцільним постачати звідси воду і Фастову. В результаті цілий ряд районів у центрі республіки опиняться в зоні майбутньої системи.

Пропозицію щодо її створення недавно затвердив Держплан республіки. До фінансування будівництва залучається багато промислових підприємств — майбутніх водокористувачів. Направляють свої кошти і сили на будівництво також міські та сільські Ради.

— Нова система водопостачання, — говорить директор інституту «Укрводоканалпроект» В. М. Якименко, — при всій шедрості, з якою вона даватиме волю, обіцяє бути досить економічною. Насамперед, вона будуватиметься в основному з бетонних труб діаметром 1200 міліметрів, що збереже багато металу. Щодо, враховуючи потреби, вона повинна була б забирати близько 300 тисяч кубометрів дніпровської води. Фактично ж споживатиме тільки 215. Вся вода, відпрацьована на підприємствах, зокрема на Білоцерківському комбінаті, очищатиметься і повертатиметься назад у тех-

нологічний процес. Виділені при очистці відходи будуть використані для приготування добрив.

У самій же системі очистка води забезпечить їй не тільки повну гігієнічність, а й добрі смакові якості. Навіть мікродози фтору, що запобігають захворюванню зубів, інші добавки одержать дніпровська вода. Пройшовши досить тривалий і складний процес обробки, вона заб'є тугими, чистими струменями з кранів міських водопроводів.

Дуже важливі економічні та соціально-побутові проблеми належить розв'язати майбутній системі водопостачання. Вона створить можливість для більш інтенсивного розвитку промисловості й сільського господарства Київської та Черкаської областей. Разом з тим вододіл Дніпро — Біла Церква — Умань значно поліпшить екологічну ситуацію у великому районі республіки.

В. ТИМОШЕНКО.

29 січня цього року в «Нашому житті» було вміщено лист інструктора Вінницького облвідділу УТОГ М. Нирова «Яким бути клубу?». Порушені автором питання викликали жвавий інтерес серед працівників районних та міжрайонних клубів Товариства.

Нижче пропонуємо увазі читачів відгуки, що надійшли до редакції на лист М. Нирова.

КОРЕКТИВИ НАЗРІЛИ

Питання, яким бути клубу, хвилює багатьох працівників Товариства. Над тим, як краще використати свій робочий час, ми вже думали давно. Правильно відзначає М. Ниров — в будні дні члени УТОГ здебільшого звертаються до клубу чи Будинку культури з різними запитаннями в першу зміну. Після обідньої перерви до культзакладу приходять на репетиції члени драматичного гуртка. Демонстрування художніх кінофільмів проводимо двічі на тиждень: в четвер і суботу. Саме в ці дні в культзакладі найбільший наплив нечуючих відвідувачів і ми прагнемо виконувати це. До початку кіносеансу або після демонстрування фільму проводимо політінформації, лекції чи інші планові заходи.

У недільні дні, коли відбуваються тематичні вечори за спеціальним програмою, прагнемо довести це до відома членів Товариства заздалегідь. Вивішуємо оголошення, роздаємо запрошення і впевнені — відвідувачі будуть.

У нашому місті мешкає до 85 членів УТОГ. Всі вони сімейні, всі працюють, хоча є серед них і пенсіонери, але, крім двох-трьох чоловік, продовжують трудитися. Кожна сім'я має свою квартиру, телевізор і, нерідко, навіть кольоровий. Деякі придбали власні автомобілі. Трапляються й такі, що мають свої садові ділянки. У місті серед глухих немає жодної сім'ї, яка б не передплачувала газету й журнал.

Важливе питання

З великим інтересом прочитала я замітку М. Нирова «Яким бути клубу?». Понад двадцять років працювала я завідуючою культзакладом глухих у м. Краснограді, що на Харківщині. І часто замислювалася над тим, а чому б нашому клубу не працювати в такі ж години, як працюють інші організації, тобто з 8 до 17 години.

Спочатку цьому заважало те, що декілька років вечорами клуб відвідували більш молоді нечуючі, але чим довше я працювала, тим менше ставало таких відвідувачів в будній день. А ось зранку завжди хто-небудь та й прийде у своїх справах з села. Більшість таких від-

в Умані я вже працюю дванадцятий рік. І жодного разу не чув від керівників підприємств, де працюють члени Товариства, скарг на їх незадовільну роботу. Навпаки, більшість з них є передовиками виробництва. Все це я веду до того, щоб всі ми зрозуміли: сьогодні працювати клуб уже не може так, як працював 15—20 років тому. Нечуючі відвідувачі йдуть нині до клубу, щоб проглянути кінофільм з субтитрами, стати учасником цікавого вечора, який ми організуємо для них.

Отже, М. Ниров правильно підмітив: щовечора нечуючі відвідувати клуб не будуть. Чому? Це вже і так зрозуміло.

Тепер кілька слів про те, як відбувається морально на кожному працівникові культзакладу нинішній розклад робочого дня. Перекладач і художній керівник мешкають на околиці міста. На проїзд до місця роботи й назад вони щонайменше витрачають понад 30 хвилин, а оскільки робота в дві зміни, то на одну дорогу йде щодня не менше двох годин. Це не вигідно ні Товариству, ні працівникові.

Такий розклад, як пише М. Ниров, викликає плинність кадрів, особливо перекладачів. Я за те, щоб районний клуб свою основну роботу проводив у вихідні дні у вечірні години. Звичайно, кожний керівник може внести свої корективи. Зміна розкладу роботи культзакладу дасть можливість його працівникам більше приділяти уваги підготовці різних тематичних, літературних та

інших заходів. Адже відомо, що там, де слабка підготовка культзаходу, там слабке і його виконання.

Мені можуть заперечити. Внаслідок такого розкладу знизиться, мовляв, робота в клубі. Глухі зовсім перестануть його відвідувати. Цього боятися не слід. Там, де завідуючий клубом чи директор Будинку культури та його підлеглі ставляться до роботи добросовісно, чесно, планують її на кожен день, там цього не станеться.

До речі, чи потрібно планувати свою роботу кожному клубному працівникові від директора до перекладача на кожний день?

Такі питання на клубних семінарах у нас не ставились, але я особисто вважаю, що окрім загального місячного плану культмасової роботи, кожний працівник культзакладу мусить мати перед собою план: що він робитиме і чим займатиметься сьогодні, завтра...

Без такого плану неможливо домогтися успіху по виконанню усіх запланованих заходів, соціалістичних зобов'язань. У цьому я переконався на власному досвіді.

Про те, як краще організувати роботу клубу, маю на увазі не тільки розклад роботи працівників культзакладу, а й його нові форми, треба сподіватися, буде окрема розмова на сторінках «Нашого життя».

Г. КРАВЧЕНКО,
директор
Будинку культури.
м. Умань,
Черкаської області.

в середу та четвер, тобто за змінним графіком.

Працюючи завідуючою клубом, я не раз мала змогу пересвідчитися в тому, що для глухих, особливо мешканців сільської місцевості, буває вкрай необхідна допомога саме у понеділок та вівторок. Це моя особиста думка. Що стосується загальних вихідних днів, то працюючи в суботу та в неділю, як з міста, так і села завжди тягнуться до клубу. Тому у ці дні культзаклад має працювати і вдень, і ввечері.

В. ФОМИЧОВА,
ветеран праці.
м. Красноград,
Харківської області.

«Відмінник якості» — звання, що зобов'язує трудитися добросовісно, наполегливо, дотримуватись технологічної і трудової дисципліни.

Саме ці риси характеру притаманні токарю компактної групи Одеського виробничого об'єднання «Пресмаш» Дмитру Савелійовичу Оксененку, котрий працює завжди високоякісно, виконуючи норми виробітку на 110 процентів.

На знімку: громадський активіст, ударник комуністичної праці Д. С. Оксененко перевіряє точність дотримання технологічного процесу.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

Обидва вони працюють на Ворошиловградському тепловозовбудівному заводі імені Жовтневої революції. Тут задоволені роботою стараних трудівників. Миколі Антоновичу Милокосту (ліворуч) — слюсарю-складальнику та Євгену Васильовичу Сердинову — слюсарю-модельнику присвоєно почесне звання ударників комуністичної праці.

А своє дозвілля М. А. Милокост і Є. В. Сердинов присвячують сценічному мистецтву. Вони — учасники драматичного колективу Будинку культури.

Фото Й. МІНЬКА.

НА ШКІЛЬНОМУ МЕРИДІАНІ

У Піщанській спецшколі-інтернаті заходи, присвячені 60-річчю утворення СРСР, сприяли поліпшенню ідейно-політичного, патріотичного та інтернаціонального виховання, класового загартовування учнів.

Наприкінці минулого року колектив художньої самодіяльності школи — ансамбль пісні і танцю — побував з візитом дружби в Кам'янському сільськогосподарському технікумі, що в Молдавській РСР.

Зустрів учнів святково прикрашений зал і сердечна щирість друзів — молдаван. Свій виступ діти почали пісню «Ленін завжди живий». Потім учасники ансамблю привітали всіх присутніх зі святом Країни Рад і побажали своїм товаришам з

ЩИРІСТЬ ДРУЗІВ

Молдавії досягти ще кращих успіхів у навчанні і праці на благо рідної Вітчизни.

Із захопленням сприйняли глядачі пісні «А льон цвіте», «Яворова коліска», «Ой, шумлять хліба» та інші. Співаки змінили танцюристи, танцюристів — майстри художнього слова. Перед присутніми пройшли епізоди з боротьби за встановлення Радянської влади і утворення СРСР, буремні роки Великої Вітчизняної війни, роки відбудови і боротьби за мир. Серця глядачів сповнилися гордістю за нашу могутню і миролюбну державу.

Учасники дитячого самодіяльного колективу в національних костюмах народів СРСР виступили з літературно-художнім монтажем, в якому розповіли про кожную з 15 республік-сестер. На закінчення зустрічі вчителька Надія Левицька сказала:

— Молдавія — республіка пісень і танців, щастя і миру, винограду і пшениці, сонячних очей і теплих посмішок. Ніде не знайдеш кращої землі.

Ці слова викликали тривалі оплески, а потім глядачі і учасники ансамблю заспівали пісню «Широка страна моя родная», яка і завершила свято дружби і братерства.

Л. СІДЛЕЦЬКА,
вчителька.
Вінницька область.

СОФІЇ КОВАЛЕВСЬКІЙ ПРИСВЯЧЕНО

Недавно у Полтавській спецшколі-інтернаті для глухих дітей відбулася математична декада, присвячена видатній жінці-вченому Софії Василівні Ковалевській.

Розпочалася декада в день народження С. В. Ковалевської тематичним вечором, на якому виступила вчителька Л. Пивоварова з доповіддю: «С. В. Ковалевська — перша російська жінка-математик». Потім було проведено цікаву вікторину про життєвий, науковий і літературний шлях видатної діячки вітчизняної математичної науки. До програми вечора також були включені цікаві

математичні ігри, ребуси, загадки, головоломки, лотерея. На закінчення заходу учні проглянули діафільм про С. В. Ковалевську.

Протягом декади кожний клас випустив математичну газету. У цьому змаганні переможцями стали учні 7-го класу, які випустили стіннівку під назвою «Кмітливість». Шестикласники представили газету «Математичний калейдоскоп», що посіла друге місце. Під час декади школярі виготовили альбоми з математичними загадками, до них увійшли також складені учнями задачі на сучасному матеріалі.

Завершилася декада змаганнями між молодшими класами з усної лічби, в яких найсильнішими виявилися учні 3-А класу.

Підсумки численних математичних конкурсів, вікторин було підбито на загальношкольній урочистій лінійці. Вчителі школи вручили переможцям призи.

Такі математичні декади не тільки доводять, що нечуючі діти здатні абстрактно мислити і аналізувати, але й сприяють розвитку в школярів нахилів до точних наук.

В. САКУН,
сурдопедагог Полтавської спецшколи-інтернату.

ВІСТІ З ОДЕСИ

Єдиний політдень відбувся нещодавно на Одеському виробничому об'єднанні «Електрик». З доповіддю на ньому виступив директор об'єднання Г. В. Баранов. Він розповів про завдання комуністів, усіх трудящих по виконанню рішень листопадового (1982 р.) Пленуму ЦК КПРС, у світлі найбільш актуальних питань розвитку економіки, раціонального використання матеріальних і трудових ресурсів, дбайливого ставлення до народного добра.

На конкретних прикладах роботи об'єднання доповідач

переконливо показав можливості економічної економіки і закликав присутніх докласти всіх зусиль, щоб успішно виконати рішення травневого та листопадового (1982 р.) Пленумів ЦК КПРС, сьомої сесії Верховної Ради СРСР.

***

«Голубий вогник», присвячений підсумкам спортивної роботи, що проводилась минулого року на підприємстві, відбувся у гуртожитку № 3.

Колектив фізкультурників добився непоганих результатів у змаганнях на першість облвідділу УТОГ.

Переможців гаряче вітали:

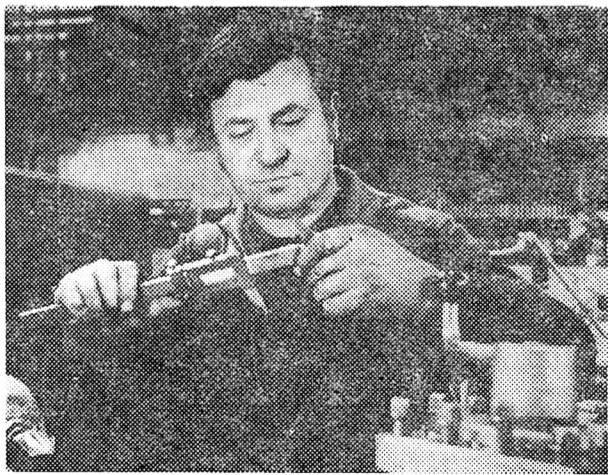
директор об'єднання Г. В. Баранов, голова профспілкового комітету Н. М. Абламський, директор спорткомплексу облвідділу УТОГ тов. Петухов.

Переможцям спартакиади «Бадьорість і здоров'я» вручено сувеніри та грамоти.

***

Група трудівників «Електрика» здійснила туристичну поїздку до столиці сонячної Грузії Тбілісі. Нечуючі ознайомились з усіма визначними місцями, побували в м. Горі, багато цікавого довідалися про життя та трудову діяльність нечуючих братньої республіки.

Г. ЮХИМЕНКО.

Зустріч з артистами народного самодіяльного театру, учасниками художньої самодіяльності і спортсменами відбулась недавно в Івано-Франківському обласному Будинку культури. Цей «Вогник» став творчим звітом артистів і спортсменів за минулий ювілейний рік і був присвячений 50-річчю нашого Товариства.

З добрими творчими здобутками і вагомими спортивними досягненнями завершили нечуваючі аматори сцени і спортсмени Івано-Франківщини рік ювілею Країни Рад, з новими планами і творчими задумами вступили у рік нинішній. Позаду залишилась спортивна естафета, присвячена 60-річчю утворення СРСР, яку гідно пронесли Р. Дубинська, О. Свищ, Г. Томич, В. Тригубяк. Вони стали переможцями численних змагань, за що одержали високі нагороди. Не менш плідним був минулий рік для колективу художньої самодіяльності обласного Будинку культури УТОГ. Аматори сцени успішно виступили на зональних оглядах в Ужгороді і Харкові, де показали високу виконавську майстерність.

Глядачі не раз нагороджували щирими оплесками виступи самодіяльних артистів Н. Хохуліна, В. Городнюк, Н. Полковник та інших.

На що захоплюючи зустріч прибули активісти художньої самодіяльності і кращі спортсмени — представники компактних груп держпромисловості, УВП і колгоспного селянства. Винуватців урочистостей тепло привітали керівники підприємств і установ, партійні, комсо-

мольські та профспілкові працівники. Минулорічні успіхи колективу художньої самодіяльності і провідних спортсменів стали економічним результатом поліпшення організаторської, політико-виховної і фізкультурно-масової роботи.

Один за одним піднімалися на сцену артисти і спортсмени, керівники гуртків і спортсекцій. Вони скромно доповідали про досягнуте, ділилися планами на майбутнє. Потім відбулося урочисте вручення пам'ятних сувенірів, призів і подарунків. Чудова концертна програма, що увірвалася до себе кращі номери естради, виступ дитячої балетної студії і уривок з вистави «Піднята цілина», завершила цей незабутній вечір.

...Але справжнім сюрпризом для учасників «Вогника» стало запрошення за «Круглий стіл», де в теплій і дружній обстановці гості поділилися враженнями про вечір. Йшлося у зацікавленій бесіді про концерт, який щойно відбувся. Після жвавого обговорення громадське «жюрі» відзначило вірш С. Пушка «Нейтронна зона» у виконанні Н. Хохуліна і уривок з вистави «Піднята цілина», що з ним виступив колектив народного театру, очолюваний І. Білусом. Природно, загальне схвалення одержали виступи дітей.

Так, цікаво і змістовно пройшов цей чудовий «Вогник», що був своєрідним творчим звітом активістів художньої самодіяльності і кращих спортсменів області.

З. ГУМЕНЮК,
м. Івано-Франківськ.

СВІТ НАШИХ ЗАХОПЛЕНЬ

Літак діда Федора

У домашній майстерні за простим верстаком створив незвичайний літальний апарат — дископлан сімдесятирічний умілець із Старобешівського Ф. І. Ханін.

Майже півстоліття тому сільський хлопчина, що мав, як і всі його ровесники, далекими перельотами, прийшов на зелене поле аеродрому поблизу Куйбишева. Працюючи в аероклубівській столярній майстерні, він допомагав створювати планери, вчив їх літати, виношував мрію про свою модель літального апарата.

Війна зруйнувала ці плани. Він рвався на фронт, але передовою став споруджений у глибокому тилу завод по виробництву бойових машин. А після перемоги майстер знову був на передньому краї — відбудовував зруйновані війною заводи Донбасу. І так само залишався вірним давній мрії. Правда, за створення літака він узявся не відразу. Спочатку Федір Іванович сконструював аеросани і всім на подив промчав на них засніженими вулицями рідного селища. А невдовзі в гаражі-майстерні умільця поруч із саньми зайняв місце легковий автомобіль власної конструкції. Першими пасажи-

рами його «малолітражки» були сусідські хлопчачки. Вони ж, почувши про новий задум діда Федора — створити справжнісінький літак, — попросились до нього в підмайстри.

Робота знайшлася кожному. Разом виготовляли з підручного матеріалу деталі майбутнього дископлана: в хід пішли старі велосипедні колеса, фанера, реставрований мотоциклетний двигун. На всю округу лунав перестук молотків.

Незвичне кругле крило, що сховало під собою двомісну кабину пілотів, строгі контури стабілізатора, легке, але надійне шасі — таким постав перед земляками 220-кілограмовий дископлан. На ньому Федір Іванович має намір здійснити свою запевнену мрію: побачити з висоти пташиного польоту рідний край.

Коли непоказний зовні дископлан, гуркочучи мотором, уперше відірвався від землі, засвітилися радістю обличчя старого умільця і його юних помічників: машина вчиться літати.

М. ТУРКІН,
М. СТОЛЯРОВ.
Старобешеве
Донецької області.

ІТАЛІЯ ЗБЛИЗЬКА

Як уже повідомлялося у «Нашому житті», всередині січня цього року в Італії відбулися X Всесвітні зимові спортивні ігри глухих.

Сьогодні пропонуємо увазі читачів перший матеріал нашого спеціального кореспондента з італійського блоку.

Як швидко плине час. Здається ще зовсім недавно ми збиралися до Франції в гірське містечко Мерібель на IX Всесвітні зимові ігри глухих, а уже минуло чотири роки. І от уже знову аеропорт Шереметьєво-2, звідки наш Ту-154 бере курс на Італію. Через декілька днів в альпійському гірському центрі Мадонна ді Кампільо буде піднято прапор X Ігор.

З нетерпінням чекаємо зустрічі з Міланом. У цьому місті в 1957 році на VIII Всесвітніх іграх глухих вперше взяла участь збірна команда СРСР. Саме з Мілану розпочався триумфальний хід наших атлетів по стадіонах світу. Йї аллодували Хельсінкі, Вашингтон, Белград, Мальме (Швеція), Бухарест, Кельн (ФРН). «Послужний список» представників зимових видів спорту скромніший: для них старту в Італії будуть четвертими. До Мадонна ді Кампільо радянські лижники виступали на трьох Іграх. 1971 рік — Швейцарія, 1975 — США, 1979 — Франція. Отже, нас чекають Альпи, старту лижників і дебютантів міжнародних змагань—ковзанярів. Нас чекає невелика мандрівка по Апенінському півострові і його відправна точка — Мілан.

...Літак, пробивши низьку хмарність, йде на посадку, а ми, припавши до ілюмінаторів, вдихаємося в землю, що стрімко наближається. Яка ти, Італіє?

...Перші враження від Мілана: величезне місто, оточене кільцем промислових районів, сотні заводів і фабрик нагадують, що ми знаходимося в серці промисловості. Назви італійських фірм — «Фіат», «Ланція», «Альфа-Ромео» чергуються з американськими, західнонімецькими та іншими транснаціональними компаніями. Пригломшує величезна кількість реклами — від автомобілів до консервів для собак.

«Купіть!», «Купіть!» — надриваються написи на величезних щитах; буквально всі телепередачі на всіх каналах періодично перерива-

ються і на екрані з'являються пляшки вина, лижні костюми, кінокарасуні, зодягнуті в надзвичайні туалети...

Вітрини завалені товарами, але ціни — «кусаються». П'яти і шестизначні цифри (5крб. = 10.000 лір) на предметах широкого вжитку. Наш гід без особливого піднесення говорить: «Ціни постійно зростають, життя дорожчає...»

Підтвердженням тому — магазини без покупців. На кожного, хто переступає поріг, продавець буквально накидається. «Що потрібно, сеньйору?»

Читачам, напевне, цікаво буде довідатися про деякі ціни на продукти харчування, промислові вироби, квитки на транспорт. Тільки прошу врахувати: наведені ціни діяли в січні 1983 року. Життя дорожчає щоденно — так, у Венеції, куди ми приїхали з Мілану, квиток на річковий трамвай (по італійськи — ваппоретто) вчора коштував 600 лір, сьогодні — 1000. Немає значення, скільки ви проїдете, одну чи п'ять зупинок.

Так ось, італієць в січні 1983 року платив за літр бензину 1260 лір, кілограм хліба — 1440, газету — 1000, квиток у музей — 2000, кілограм м'яса (в залежності від якості) — від 14 до 18 тисяч лір. До 40 процентів зарплати йде на квартплату; візит до лікаря, який ставить діагноз (за лікування окрема плата), обходиться як мінімум 25000 лір, хірургічна операція — від 2 млн. лір і вище. Тривихлинна телефонна розмова по таксофону коштує 200 лір.

Досить, напевне, цифр. Не випадково країна прямо таки охоплена безперервними забастовками, протестами робітників, службовців, власників дрібних торгових і промислових підприємств, що ведуть боротьбу проти зuboжіння і безробіття. За даними на 1 січня 1982 року, внаслідок забастовок у 1981 році, Італія втратила 74 млн. робочих днів. Постійно зростає армія безробітних і майже половину її становлять молоді люди віком до 25 років.

Прогулянка на річковому трамваї по головній вулиці Венеції — Великому каналу.

Ми бачили їх на вулицях Мілана і Венеції, милуючись кам'яним плетивом Міланського собору і оглядаючи знаменитий оперний театр «Ла Скала», де пам'ятають великих російських співаків Ф. І. Шаляпіна та Л. В. Собінова, де і сьогодні тепло приймають радянських артистів, ми бачили неохайно зодягнутих людей, що боязко пробіралися гомінливими вулицями величезного міста.

На них ніхто не звертає уваги. Жебраки, бродяги, бездомні. Втративши роботу і надію коли-небудь знову одержати її, вони байдуже проходять мимо шикарних вітрин, ще зранку підшукую-

Торгова вулиця в Мілані.

чи собі місце для ночівлі. А надвечір ті, хто не зміг знайти притулок під покрівлею, сходяться до вентиляційних решіток міланського метро: потік теплого повітря знизу, дрантя—зверху. Такий їх дім під відкритим небом.

У Венеції, вражені красою міста, розташованого на 118 островах, прорізаного численними каналами з ажурними мостами-арками, розкішними палацами, ми знову зіткнулися з жахливими злиднями людей, що не мають ні роботи, ні даху над головою.

Рано-вранці ми поспішали вузенькими (шириною до 1 метра!) вуличками на березі Великого каналу і неодмінно бачили одну і ту ж картину: чоловіки і жінки порпаються у поліетиленових мішках, куди венеціанці скидають домашнє сміття. Бездомні ретельно перевіряють наявне в мішках, з яких «сеньйори-мішочники» (це словосполучення закріпилося в італійській мові) витягують то стару куртку, то носки або решітки харчів...

Безробіття, що вразило Італію, звичайно ж, не обійшло і глухонімих. У Мілані, на запрошення керівника асоціації глухих міста, ми побували в їхньому клубі.

У приміщенні першого поверху, в якому крізь цигарковий дим важко було розгледіти обличчя людей, з усіх сил йшла гра в карти. На другому поверсі в суворому і красному залі знаходиться... церква. Як нам пояснили, церква і приватна благодійність — ось основні джерела поповнення бюджету клубу і місцевої асоціації глухих.

В організації всього навсього 1800 глухих. Більшість

з них не тільки втратили роботу, але й надію коли-небудь одержати її знову. Керівники клубу і асоціації, дізнавшись, що в Радянському Союзі для осіб з дефектами слуху і мови створено сотні дитячих закладів і шкіл, спеціалізовані підприємства, де використовуються праця інвалідів, що глухих охоче приймають на заводі і фабриці, що вони користуються багатьма пільгами і перевагами,— тільки розводили руками.

Ми переконалися, що нечуваючі італійці нічого не знають про життя в Радянському Союзі, про становище його глухих громадян. Та й як вони можуть знати що-небудь про нас, коли будь-який факт подається засобами масової інформації у перекрученому вигляді? І ще одне: для того, щоб знати, треба

бути, в крайньому разі, хоча б письменним. Але кількість шкіл для глухих в Італії постійно скорочується; не вистачає сурдопедагогів, немає коштів.

...При виїзді з Мілана, а потім і з Венеції, наш автобус, як і всі машини, завмер перед смугастим шлагбаумом, що перекрив шосе.

— Не забувайте, — зоразу говорив нам гід, — у нас чудові дороги. За проїзд по них береться плата...

Ми це вже добре запам'ятали, але ось звикнути так і не змогли. Чеки з багаточисельними нулями за проїзд, плата за навчання і медичну допомогу, внески в касу соціального страхування, стрибки цін і вічна загроза безробіття...

Хороша країна Італія! Нас зачарували її міста, що зануналися на зорі цивілізації, її багатюща культура, досягнення науки і техніки. Але сучасне місто — це не тільки пам'ятники архітектури, голубе небо і ласкаве, навіть у січні, сонце—не може приховати величезних протиріч країни, у якій розкіш і достаток межують зі злиднями, безправністю.

...Про побачене і почуте говорили ми поки комфортабельний туристичний автобус марки «Фіат» мчав нас з гори — туди, де на схилах Альп з години на годину мали стартувати X Всесвітні зимові спортивні ігри глухих.

Л. ГОДІН,
спец. кор. «Нашого життя».
Фото автора.
Мілан—Київ.

Редактор
П. БУЛАТОВ.